

MRS 23-Troškovi pozajmljivanja

MRS 23 Troškovi pozajmljivanja

Cilj standarda- da propiše računovodstveni postupak obuhvatanja troškova pozajmljivanja.

MRS 23 -Pojmovi

Troškovi pozajmljivanja su kamate i drugi troškovi koje entitet ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava.

Standard prepoznaje **tri tipa troškova pozajmljivanja**:

- **Kamate na dugoročna i kratkoročna pozajmljivanja (efektivna kamatna stopa)**
- Finansijska terećenja u vezi sa finansijskim lizingom
- Kursne razlike nastale po osnovu pozajmljivanja u stranoj valuti, u iznosu do kog se smatraju korigovanjem troškova kamata

Stopa kapitalizacije je ponderisani prosjek troskova pozajmljivanja, primjenjivih na poyajmljivanja entiteta neizmirean u toku perioda, a koja ne spadaju u pozajmljivanja namijenjena isključivo za sticanje sredstva koje se kvalifikuje.

MRS 23 -Pojmovi

- **Sredstvo koje se kvalifikuje:**

je sredstvo kojemu je obavezno potreban **značajan vremenski period**, da bi bilo spremno za svoju namjeravnu upotrebu ili prodaju .

MRS ne definiše značajan vremenski period ali najčešće sredstva kojima treba više od **1 godine** da bi bila spremna za upotrebu najčešće su sredstva koja se kvalifikuju

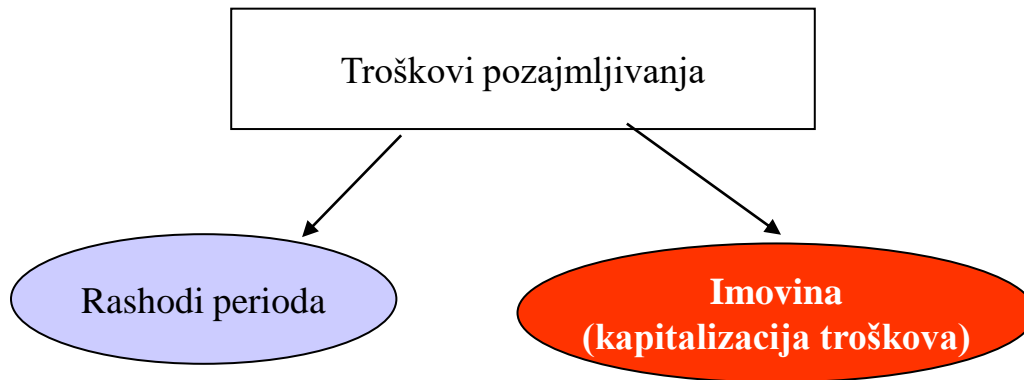
Na primjer:

- zalihe za koje je potreban značajan vremenski period da bi se pripremile za prodaju (npr. vino, sir, viski, izbor računovodstvene politike)*
- nekretnine, postrojenja i oprema*
- nematerijalna imovina (npr. interno generisani softver)*
- investicione nekretnine*

MRS 23 – Osnovni koncept

Priznavanje troškova pozajmljivanja (01.01.2009.):

*Troškovi pozajmljivanja **direktno** pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji sredstva koje se kvalifikuje, **kapitalizuje** se kao dio nabavne vrijednosti/cijene koštanja tog sredstva.*

Primjer

- Telekom je kupio licencu za rad 3G wireless mreže. Licenca može da se proda ili iznajmi trećem licu. Menadžment namjerava da je koristi za rad sopstvene wireless mreže. Razvoj mreže počinje sa kupovinom licence.
- Da li se troškovi pozjamljivanja za kupovinu licence 3G kapitalizuju dok mreža ne bude spremna za njenu namjeravanju upotrebu?

Primjer

- Građevinska kompanija je imali rashode po osnovu dobijanja **dozvole za izgradnju stambane zgrade.**
- Takođe, izvršila je i nabavku opreme koja će biti potrebna prilikom **izgradnje više stambenih zgrada.**
- Kompanija je uzela krediti. Da li se troškovi pozajmljivanja za kupovinu dozvole i opreme mogu kapitalizovati do trenutka završetka zgrade?

MRS 23 Troškovi pozajmljivanja

Računovodstveni postupak:

1. Utvrđivanje **perioda kapitalizacije**
2. Utvrđivanje **troškova pozajmljivanja** koji se mogu kapitalizovati
3. Postupak u slučaju kada je NV sredstva koje se kvalifikuje > procijenjenog nadoknativog iznosa ili neto prodajne cijene;
4. Objelodanjivanje kapitalizacije troškova kapitalizovanja

MRS 23- Utvrđivanje perioda kapitalizacije

Period kapitalizacije troškova pozajmljivanja:

period **od početka ulaganja** u sredstvo koje se kvalifikuje do momenta kada su **suštinski završene sve aktivnosti** neophodne da bi se sredstvo pripremilo za planiranu upotrebu ili prodaju.

Početak
kapitalizacije

Prekid
kapitalizacije

Završetak
kapitalizacije

MRS 23 Početak kapitalizacije

- **Početak kapitalizacije** troškova pozajmljivanja **počinje istovremenim ispunjavanjem sljedeća tri uslova:**
 - nastanak izdataka za sredstvo;
 - nastanak troškova pozajmljivanja
 - u toku su aktivnosti neophodne da bi se sredstvo pripremilo za planiranu upotrebu ili prodaju

Primjer

- Kompanija je pozajmila 10mil € 01.04.2014. Nominalna kamatna stopa je 6%, a efektivna kamatna stopa je 7.5%. Izgradnja je počela **01.05.2014.** i trajala je do 28.02.2015., kada su završene sve neophodne radnje za stavljanje sredstva u upotrebu.

01.05.2014 28.02.2015.

period kapitalizacije

Primjer

Nastali su troškovi pozajmljivanja za kupovinu zemljišta na kredit. Zemljište je stečeno za svrhe izgradnje stambenih zgrada. Zemljište se drži bez ikakve aktivnosti u vezi sa pripremanama za korišćenje. Da li se troškovi pozajmljivanja

- a) Kapitalizuju
- b) **Ne kapitalizuju, jer se sredstvo drži bez ikakve aktivnosti u vezi priprema za korišćenje**

Kada izgradnja kvalifikovane imovine obavlja treće lice, da li se troškovi pozajmljivanja počinju kapitalizovati na dan plaćanja avansa trećem licu za kupovinu sredstava za izgradnju kvalifikovane imovine?

- Da. Izdatak za sredstvo je nastao prilikom avansnih plaćanja.
- Troškovi pozajmljivanja nastaju prilikom zaduživanja.
- Posljednji uslov - aktivnosti koje su neophodne za pripremu sredstva za namjeravanu upotrebu ili prodaju su u toku - mogu se razlikovati u zavisnosti od činjenica i okolnosti. Kada proces izgradnje od treće strane ne započne na datum avansne uplate, menadžment procenjuje da li je odgovarajuće započeti kapitalizaciju od ovog datuma ili treba da se odloži na kasniji datum.

MRS 23- Prekid kapitalizacije

- Kapitalizaciju troškova pozajmljivanja treba privremeno **prekinuti** za vrijeme produženih perioda u kojima je prekinut **aktivni razvoj** na kvalifikovanom sredstvu i priznatih ih kao rashod perioda.
 - *Ali ne u sljedećim slučajevima:*
 - *Nema fizičkih aktivnosti na izgradnji sredstva, ali se vrše značajni tehnički i administrativni radovi*
 - *Privremenog odlaganje je nužan dio procesa pripreme sredstva za upotrebu (izgradnja objekta u planini zbog snijega)*

MRS 23- Prestanak kapitalizacije

- Kapitalizaciju troškova pozajmljivanja **treba prekinuti** kada su u **suštini završene sve aktivnosti neophodne da bi se sredstvo koje se kvalifikuje pripremilo za planiranu upotrebu ili prodaju**
- Kada se izgradnja sredstva koje se osposobljava za upotrebu **dovršava u dijelovima**, a svaki se dio može koristiti dok traje izgradnja drugih dijelova, kapitalizacija troškova pozajmljivanja **treba prestati** kada se dovrše sve bitne aktivnosti potrebne da se taj dio pripremi za njegovu planiranu upotrebu ili prodaju (*npr. izgradnja bungalova, kompleksa zgrada, ali ne i industrijskog postrojenja*)
- Troškovi pozajmljivanja koji nastanu nakon završetka aktivnosti sticanja sredstva **ne mogu se kapitalizovati, već se priznaju kao rashod perioda.**

Kapitalizaciju **ne treba** prekinuti:

- kada svi dijelovi imovine moraju biti dovršeni da bi bilo koji pojedinačni dio mogao biti prodat ili upotrebljivan;
- kod kraćih prekida u poslovanju;
- tokom razdoblja kada se sprovodi značajan tehnički ili administrativni posao
- kod odgoda koje utiču na proces sticanja sredstva (npr. vinu treba duže razdoblje sazrijevanja)

Kapitalizaciju **treba** prekinuti:

- kada je imovina potpuno spremna za planiranu upotrebu ili prodaju
- kada su poslovi u toku prekinuti na duže razdoblje
- završena izgradnja nekog dijela imovine koji se može nezavisno upotrebljavati ili prodati dok se izgradnja nastavlja na ostalim dijelovima

- Primjer: Visok vodostaj odlaže izgradnju mosta .
Visok vodostaj uobičajen je u toj geografskoj oblasti tokom perioda u kome se vrši izgradnja. Da li se u ovom periodu nastavlja kapitalazacija troškova pozajmljivanja ?
- *DA*
- *NE*

MRS 23-Određivanje iznosa troškova pozajmljivanja koji se kapitalizuje

Iznosi koji se treba kapitalizovati: *su troškovi pozajmljivanja koji bi bili izbjegnuti da nije bio učinjen izdatak za sredstvo koje se kvalifikuje i taj iznos **ne smije** biti **veći** od iznosa stvarnih troškova pozajmljivanja nastalih u tom razdoblju.*

Dvije situacije:

1. Kada su finansijska sredstva pozajmljena upravo radi nabavke kvalifikovanog sredstva (namijenska sredstva)
2. Kada su finansijska sredstva pozajmljena za opšte namjene(nenamijenska sredstva)

1. Fin. sredstva pozajmljena posebno za nabavku određene imovine

troškova pozajmljivanja koji se mogu kapitalizovati =

stvarni **troškovi** pozajmljivanja nastali usljed tog pozajmljivanja tokom perioda

finansijske **prihode** ostvarene po osnovu privremenog investiranja tih novčanih sredstava koja su pozajmljena

Primjer

- Preduzeće je dobilo kredit 01.03. za izgradnju proizvodnog objekta koji počinje da se gradi 01.03. iste godine u iznosu od 3.000.000€. U mjesecu martu preduzeće je uložilo 1.000.000€ za početak gradnje, a preostali iznos od 2.000.000 sredstva kredita oročilo kod druge banke.
- Obračunata kamata po primljenom kreditu za mjesec mart je po 240.000€
- U periodu od 01.03. do 01.04. preduzeće je primilo kamata na oročena sredstva za mjesec mart u iznosu 180.000€.
- Koliko iznose troškovi pozajmljivanja koji se mogu kapitalizovati u **mjesecu martu?**

$$240.000 - 180.000 = 60.000\text{€}$$

2. Fin. sredstva pozajmljena za opštu namjenu,
a korišćena su za sticanje sredstva koje se
kvalifikuje,

troškova pozajmljivanja koji se mogu
kapitalizovati =

% kapitalizacije * iznos kredita za opšte
svrhe

MRS 23 -Stopa kapitalizacije

- **Stopa kapitalizacije-** je ponderisani prosjek troškova pozajmljivanja, primjenljivih na pozajmljivanja neizmirena u toku perioda, a koja ne spadaju u pozajmljivanja namijenjena isključivo za sticanje sredstva koje se kvalifikuje.

Ukupan iznos kamate koji dospjeva u periodu kapitalizacije / iznos pozajmljenih novčanih sredstava

MRS 23 Troškovi pozajmljivanja

- Ako je knjigovodstvena vrijednost sredstva koje se kvalifikuje, uključujući obračunatu kamatu, **veća od njenog nadoknativog iznos**, knjigovodstvena vrijednost se **umanjuje ili otpisuje u skladu sa ostalim Standardima.**

MRS 23 Troškovi pozajmljivanja

- Objelodanjivanje:
 - kapitalizovani iznos troškova pozajmljivanja u toku perioda;
 - stopa kapitalizacije korišćena za utvrđivanje iznosa troškova pozajmljivanja koji se mogu kapitalizovati

Primjer: Preduzeće za godinu dana ima obaveze po osnovu četiri kredita:

I kredit 50.000	god.kam. 5.000
II kredit 30.000	god.kam. 3.000
III kredit 15.000	god. kam.2.500
IV kredit 8.000	god.kam.1.500

Kredit od 15.000€ je namijenjen isključivo za izgradnju magacina.

Međutim, u toku izgradnje magacina ukupni izdatak za izgradnju je iznosio 35.000€. Razlika je finansirana iz ostalih kredita. Izračunati stopu kapitalizacije i iznos kamate koji se kapitalizuje .

rb	Iznos kredita	Godisnja iznos kamate		
1	50.000	5000		
2	30.000	3000		
3	15.000 (namjenski)	2.500		
4	8.000	1.500		

Stopa kapitalizacije:

$$5.000 + 3.000 + 1.500 / (50.000 + 30.000 + 8.000) * 100 = 10.79\%$$

Iznos kamate koji se kapitalizuje:

$$2.500 + (35.000 - 15.000 * 10.79\%) = 2.500 + 2.158 = 4.658$$

Primjer 2:

- Preduzeće gradi zgradu, a izgradnja zgrade finansiran je kreditom u vrijednosti od 10 mil€, od čega je 7 mil€ namjenski kredit za izgradnju te zgrade. Ostatak se finansira iz dužničkih instrumenata za pozajmljivanje novčanih sredstva po različitim kamatnim stopama. Odobreni kredit od 7 mil€ preduzeće je investiralo u 2007. godini. Preduzeće će koristiti zgradu po njenom završetku. Početak izgradnje je 01.01.2007. god a završetak 1.5.2009.

rb	Struktura zaduženosti u	iznos	Datum izdavanja	Godišnja stopa
1	Kredit za izgradnju	7000	01.01.2007.	11%
2	Dugoročne obveznice	9.000	01.01.2006.	9%
3	Dugoročne kumulativne obvezni	3.000.000	01.01.2006.	10%

- a) Izračunati stopu kapitalizacije i kapitalizovani iznos kamate u 2007. godini
- b) koliko iznose ukupni troškovi kamata u 2007. godini
- c) Koliko iznosi trosak kamata koji se priznaje u Bilansu

- a) Izračunati stopu kapitalizacije i kapitalizovani iznos kamate u 2007. godini
- b) koliko iznose ukupni troškovi kamata u 2007. godini
- c) Koliko iznosi trosak kamata koji se priznaje u Bilansu uspjeha

rb	Struktura zaduženosti u	iznos	Datum izdavanja	Godišnja stopa	Iznos kamate za 2007
1	Kredit za izgradnju	7000000	01.01.2007.	11%	$7000000 * 11\% = 770.000$
2	Dugoročne obveznice	9.000000	01.01.2006.	9%	$9.000000 * 9\% = 810.000$
3	Dugoročne kumulativne obvezni	3.000.000	01.01.2006.	10%	$3.000.000 * 10\% = 300.000$
					1880000

$$\text{Stopa kapitalizacije} = 810.000 + 300.000 / 9000000 + 3000000 * 100 = 9.25\%$$

$$\begin{aligned} \text{Iznos kapitalizovane kamate} &= 770.000 + (10.000.000 - 7.000.000) * 9,25\% \\ &= 770.000 + 277.500 \\ &= \mathbf{1.047.500} \end{aligned}$$

$$\text{Trosak kamate koji se priznaje u Bilansu uspjeha je } 1880000 - 1047500 = \mathbf{832.500}$$

Primjer:

Privredni subjekt je započeo izgradnju proizvodnog postrojenja 01.01.2003. godine. Sva sredstva su utrošena.

Tokom perioda kapitalizacije u toku 2003. godine privredni subjekt je koristio sljedeće kredite:

rb	Struktura zaduženosti u	iznos	Datum uzimanja kredita	Godišnja stopa
1	Kredit za izgradnju (namjenski)	3000000	01.04.2003.	6%
2	Nenamjenski dugoročni kredit	2.000000	01.06.2003.	8%
3	Nenamjenski dugoročni kredit	5.000.000	01.10.2003.	8%

a) Utvrditi stopu kapitalizacije

b) Utvrditi iznos kamate koji se kapitalizuje na dan 31.12.2003. ako je ukupna vrijednost objekta iznosila 5.000.000

c) Utvrditi iznos ukupnih rashoda po osnovu kamata u datom periodu

rb	Struktura zaduženosti u	iznos	Datum uzimanja kredita	Godišnja stopa	Iznos kamate za 2007
1	Kredit za izgradnju (namjenski)	3000000	01.04.2003.	6%	$3000000 * 6\% * 9 / 12 = 135.000$
2	Nenamjenski dugoročni kredit	2.000000	01.06.2003.	8%	$2.000000 * 3\% * 7 / 12 = 93.333$
3	Nenamjenski dugoročni kredit	5.000.000	01.10.2003.	8%	$5.000.000 * 8\% * 3 / 12 = 100.000$
					328.333

a) Prosječni iznos korišćenih kredita

$$= 2.000.000 * 7 + 5.000.000 * 3 / 12$$

$$= 2.416.666$$

$$\text{Stopa kapitalizacije} = 93.333 + 100.000 / 2.416.666 = 7.99\%$$

b) Iznos koji se kapitalizuje =

$$135.000 + 2000000 * 7.99\%$$

$$= 294.800$$

c) Iznos rashoda po osnovu kamata u datom

$$\text{periodu: } 328.333 - 294.800 = 33.533$$

Kompanija je pozajmila 10mil € 01.04.2014. Nominalna kamatna stopa je 6%, a efektivna kamatna stopa je 7.5%. Izgradnja je počela 01.05.2014. i trajala je do 28.02.2015., kada su završene sve neophodne radnje za stavljanje sredstva u upotrebu. Koji iznos troškova kapitalizacije će se kapitalizovati ako se knjigovodstvena godina završava 31.12.2014.

01.05.2014

28.02.2015.

period kapitalizacije

Izračunavanje troskova pozajmljivanja koji se kapitalizuju u 2014. godini: $10 \text{ mil} * 7.5\% * 8/12 = 500.000$

Iznos rashoda po osnovu kamata u 2014:

01.04.2014-30.04.2014= 1 mjesec

$10 \text{ mil} * 7.5\% * 1/12 = 62.500$